

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18749/2024
06.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица, Јасминке Обућина, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Ђорђе Шекуларац, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 840/24 од 22.02.2024. године, у седници одржаној дана 06.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА се одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 840/24 од 22.02.2024. године као изузетно дозвољеној.

ОДБИЈА СЕ ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 840/24 од 22.02.2024. године, у делу у коме је одбијена као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 56872/21 од 29.11.2023. године, у делу става II којим је обавезана тужена да тужиоцу накнади штету за 2018. годину, 2019. годину и 2020. годину, као неоснована.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и пресуда Апелационог суда у Београду Гж 840/24 од 22.02.2024. године **ПРЕИНАЧАВА** у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 56872/21 од 29.11.2023. године у делу става другог којим је обавезана тужена да тужиоцу накнади штету за 2021. и 2022. годину и у ставу петом, и у истом делу пресуда Првог основног суда у Београду П 56872/21 од 29.11.2023. године и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца АА да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати за 2021. годину:

- за јануар износ од 36.555,60 динара са законском затезном каматом од 25.01.2021. године,

- за месец фебруар износ од 39.655,20 динара са законском затезном каматом од 25.03.2021. године,
- за месец март износ од 37.865,40 динара са затезном каматом од 25.04.2021. године,
- за месец април износ од 37.368,00 динара са затезном каматом од 25.05.2021. године,
- за месец мај износ од 39.173,40 динара са затезном каматом од 25.06.2021. године,
- за месец јун износ од 38.968,80 динара са затезном каматом од 25.07.2021. године,
- за месец јул износ од 39.015,00 динара са затезном каматом од 25.08.2021. године,
- за месец август износ од 39.042,00 динара са затезном каматом од 25.09.2021. године,
- за месец септембар износ од 38.838,60 динара са затезном каматом од 25.10.2021. године,
- за месец октобар износ од 38.783,40 динара са затезном каматом од 25.11.2021. године,
- за месец новембар износ од 39.130,80 динара са затезном каматом од 25.12.2021. године,
- за месец децембар износ од 39.628,80 динара са затезном каматом од 25.01.2021. године,
за 2022. годину:
- за месец јануар износ од 41.481,60 динара са затезном каматом од 25.02.2022. године,
- за месец фебруар износ од 44.777,40 динара са затезном каматом од 25.03.2022. године,
- за месец март износ од 42.552,00 динара са затезном каматом од 25.04.2022. године,
- за месец април износ од 42.363,00 динара са затезном каматом од 25.05.2022. године,
- за месец мај износ од 44.798,40 динара са затезном каматом од 25.06.2022. године,
- за месец јун износ од 43.807,20 динара са затезном каматом од 25.07.2022. године,
- за месец јул износ од 44.500,80 динара са затезном каматом од 25.08.2022. године,
- за месец август износ од 44.581,20 динара са законском затезном каматом од 25.09.2022. године,
- за месец септембар износ од 43.868,40 динара са затезном каматом од 25.10.2022. године,
- за месец октобар износ од 45.169,20 динара са затезном каматом од 25.11.2022. године,
- за месец новембар износ од 44.988,60 динара са затезном каматом од 25.12.2022. године,
- за месец децембар износ од 42.211,80 динара са затезном каматом од 25.01.2023. године, па све до коначне исплате, као неоснован.

ОДРЕЂУЈЕ СЕ да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 840/24 од 22.02.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 56872/21 од 29.11.2023. године, у ставу првом којим је дозвољено објективно преиначење тужбе, у ставу другом којим је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете за неисплаћену инвалиднину од септембра 2018. године до децембра 2022. године, плати износе ближе наведене у том делу изреке са припадајућом каматом, ставу четвртном којим су одбијени предлози тужене за прекид поступка и застој поступка, и у ставу петом изреке којом је тужена обавезана да тужиоцу плати парничне трошкове у износу од 181.500,00 динара, са затезном каматом од дана наступања услова за извршење па до исплате.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено уложила ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се ревизија, у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, сматра изузетно дозвољеном.

Тужилац је поднео одговор на ревизију којим оспорава основаност ревизијских разлога и тачност ревизијских навода са предлогом да се ревизија одбаци као недозвољена односно одбије као неоснована.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку- ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23 – др закон), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Одредбом става 2. предвиђено је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни суд у већу састављеном од пет судија.

Врховни суд је одлучивање о посебној ревизији тужене на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку у циљу уједначавања судске праксе дозволио одлуком као у првом ставу ове пресуде.

Испитујући побијану одлуку у границама одређеним одредбом чл. 408 Закона о парничном поступку, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене делимично основана.

У поступку доношења побијане одлуке није учињена апсолутно битна повреда из одредбе чл. 374 ст. 2 Закона о парничном поступку на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда тужиоцу АА, рођеном ...1941. године, решењем Секретаријата за друштвене делатности СО Косовска Митровица од 03.04.1975. године признато је својство цивилне жртве рата са 70% неспособности за привређивање, услед повреде десног ока и леве руке 1959. године, од заосталог ратног материјала и право на цивилну инвалиднину почев од 01.07.1974. године. Утврђено је да је тужилац уписан у књигу држављана Републике Србије односно да је на дан

издавања уверења, 28.11.2023. године, држављанин Републике Србије. Тужиоцу је лична инвалиднина исплаћивана до марта 1999. године, када је исплата обустављана иако решење на основу којег су раније вршене исплате није стављено ван снаге.

Полазећи од таквог чињеничног стања нижестепени судови закључују да је тужилац право на цивилну инвалиднину остварио пре ступања на снагу Закона о правима цивилних инвалида рата („Службени гласник РС“ бр 52/96) па да су органи борацко инвалидске заштите били дужни да изврше усклађивање права са тим законом. У складу са чланом 47. истог прописа, цивилни инвалиди рата се разврставају према степену телесног оштећења, а личну инвалиднину остварују на начин или по поступку предвиђеном прописима који уређују права ратних војних инвалида. Основ за одређивања месечног износа личне инвалиднине, по Закону о основним правима бораца војних инвалида и породица палих бораца, до 31.07.2018. године представљала је просечна месечна зарада без пореза и доприноса у РС из претходног периода увећан за 80%, у периоду од августа 2018. године до 31.12.2020. године просечна месечна зарада без пореза и доприноса у РС из претходне године увећана за 80%, а од 01.01.2021. године па надаље просечна зарада у РС без пореза и доприноса за месец који два месеца претходи месецу у ком се остварује право. Висина потраживања тужиоца утврђена је налазом вештака. Нижестепени судови закључују да сагласно одредби члана 71. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца на које упућује Закон о цивилним инвалидима рата, лична инвалиднина се исплаћује уназад по истеку месеца за који се врши исплата. Тужилац је држављанин Републике Србије па испуњава услове из одредбе члана 31. Закона о правима бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“ бр. 18/20) за остваривање права на личну инвалиднину. Сматрају да чињенице које би у смислу члана 125. и 123. истог закона водиле губитку права тужена није доказала. Даље се образлаже да је тужена обуставила исплату, да није утврдила да је тужиоцу престало својство мирнодопског инвалида, да обустава исплате ван законом предвиђених разлога је неправилан рад државног органа за који тужена одговара у смислу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. Како се ради о новчаној штети која је настајала сукцесивно, у новчаном облику, затезна камата тужиоцу припада од доспелости сваког појединог износа све у смислу одредбе члана 189. став 3. и 186. Закона о облигационим односима.

Врховни суд пре свега уочава, као битно, да је тужиоцу својство цивилне жртве рата са 70% инвалидности признато решењем од 03.04.1975. године, на основу Закона о заштити инвалидних лица, цивилних жртава рата („Службени лист САПК“ број 42/73) односно по покрајинском пропису.

У таквој ситуацији одлуке нижестепених судова који су сматрали да је основан захтев тужиоца за накнаду штете због неисплаћених инвалиднина почев од септембра 2018. године, закључно са децембром 2020. године, заснован је на правном схватању овог суда израженим у многобројним одлукама (на пример Рев 10/2024 и Рев 4577/2023 од 29.06.2023. године). Ревизијски суд сматра да је тужилац претрпео штету због неплаћања од стране органа тужене износа на име инвалиднине на коју је стекао право решењем на које се и позвао. Такође, правилно закључују нижестепени судови да тужена није доказала да је право установљено овим решењем престало или измењено на било који начин, а у том смислу терет доказивања такве тврдње и чињенице јесте управо на туженој, у смислу одредбе члана 231. став 3. Закона о парничном поступку.

Даље, како је правна природа потраживања накнада штете то се и рок застарелости рачуна према одредбама из члана 376. став 1. и 3. Закона о облигационим односима па досуђено потраживање није застарело. Тужилац има право на законску затезну камату за сваки појединачни месечни износ накнаде почев од 25. у наредном месецу до исплате, у смислу одредбе члана 277. став 1. Закона о облигационим односима. Одговорност тужене заснована је на одредби члана 172. Закона о облигационим односима будући да њен орган проузроковао штету тужиоцу.

Неосновано ревидент оспорава пасивну легитимацију тужене јер је до непоступања у остваривању права тужиоца дошло пропуштањем дужног надзора над законитошћу рада органа тужене.

Стога је применом одредбе чл. 414 ст. 1 Закона о парничном поступку одлучено као у другом ставу изреке.

Међутим, када је у питању накнада штете за период почев од 01.01.2021. године, нижестепени судови су пропустили да примене прелазне и завршне одредбе Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“ бр 18/20). Наиме, одредбом члана 201. овог прописа предвиђено је, у ставу првом, да исплата права признатих решењима донетим по прописима који су одредбом члана 3. став 1. Уставног закона, о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 20/93) престају да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог закона, престаје даном ступања на снагу овог закона, са којим даном престаје и важење решења којим су права призната о чему није потребно доносити посебно решење. У ставу 2. прописано је да за права коју су призната по прописима из става 1. овог члана по службеној дужности донеће се решење којима ће се основица за обрачун износа права утврдити према члану 33. овог закона, а у ставу 5. да корисник са територије Аутономне покрајине Косова и Метохија, на којој је Резолуцијом 1244 Савета безбедности и Организација уједињених нација успостављен привремена административна мисија ОУН, у поступку из става 1. и 4. у обавези је да надлежном органу који води поступак по овом закону приложи доказе о околностима под којима је задобијено телесно оштећење или погибија члана породице по основу које је признато основно или изведено право од Министарства одбране или Министарства унутрашњих послова и доказ о држављанству Републике Србије.

Даке, почетком примене овог закона, по императивној одредби члана 201. став 1. престаје важност решења којим је тужиоцу било признато право, и то *ex lege*. О томе није било потребно доносити посебно решење. Другим речима, решење које је било основ за исплату тужиоцу престало је да важи ступањем на снагу сада важећег прописа односно 01.01.2021. године. Стога, за период од 01.01.2021. године тужилац је морао доказати да је за њега настала штета пропустом у раду органа. Основ за сваку накнаду штете је постојање штетне радње, штете и узрочно последичне везе. Тужилац је захтев засновао на тврдњи да је штетна радња пропуштање исплате по наведеном решењу иако је оно, које је напред наведено, престало да важи 01.01.2021. године па од тог дана тужена и није имала законског основа да врши исплату по истом. Тужилац у току поступка није изнео било какву чињеничну тврдњу која би указала на пропуст у раду органа тужене. Нема тврдњи о вођеном поступку у смислу чл. 201 ст. 2. важећег прописа, или о пропусту тужене да га покрене, нема података о околности под којима

је задобијено телесно оштећење односно нема указивања на штетну радњу која би довела до штетне последице у виду ускраћивања исплате.

Стога је за период почев од 01.01.2021. године тужбени захтев неоснован, па је Врховни суд применом одредбе чл. 416 ст. 1. Закона о парничном поступку одлучио као у другом ставу пресуде.

С обзиром да успех странака, одлука о трошковима донета је применом одредбе чл. 153 ст. 2. Закона о парничном поступку.

Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић